ANUL III.—No. 326 —EDIȚIA A TREIA— MERCURI 9 APRILIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE

UN NUMĂR 5 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI

REDACȚIA BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

TRAIEASCA REZBOIUL

LUPTELE ARMATÉLOR VRAJMAȘÈ

Ziua de ierî a adus poporuluï romîn știrî carî i-aŭ dat și fiorî de grijă și fiorî de entuziasm.

Poporul romîn nu poate să nu resimtă grijă, atuncĭ cînd, bucată de loc de la coastele sale, răsună bubuitul tunurilor a două puterî în vrăjmășie, și poporul romîn, care în curgerea vremeĭ, a avut de suferit atîta pe urma asuprireĭ din afară și din lăuntru, nu poate să nu resimtă o profundă simpatie pentru un popor, care împins la desesperare și provocat, ia armele î.. mîinĭ și preferă o moarte vie de cît o viață moartă.

E grozăvie ceea-ce se desfășoară în momentele acestea pe bătrînul pămînt care, din vremurile de demult, a văzut acea uimitoare și prin secole și secole pătrunzătoare înălțare a sufletuluĭ și a inimeĭ omeneștĭ, rămasă eternă moștenire genuluĭ uman sub denumirea de: *clasicitatea elenă*.

Se aude par'ca din adîncurile aceleĭ vremĭ, sunînd prin aier în sunete de aramă, acest înțeles maĭ pre sus de legile și legăturile pămîntuluĭ:

— Pămîntul luĭ Solon și al luĭ Socrate, luĭ Platon și al luĭ Phidias, luĭ Pindar și Aeschyl nu e numaĭ pamîntul stînt al helenilor, ci a tot ce e spirit uman; a-l stropi cu sînge e un păcat grozav, o grozavă și întunecată rătăcire!

Dar glasul acela ce pare că vine din imensitatea eteruluĭ e în noĭ și în zadar păcătoasa fire a omenireĭ de azĭ cată să-l înăbușe.

Spiritul aceleĭ vremĭ bătrîne și glorioase, atît de pur și atît de sus s'a înnălțat că nu e mirare că vremea noastră pitică nu-l poate încape și aburiĭ de sînge vin să spurce cerul anticeĭ Helade!

* * *

Nu e liniște, nu e odihnă, nu e zi și nu maĭ e nicĭ noapte în țara poporuluĭ elen: Semi-luna a ucis pacea, a ucis somnul.

Sîntem ziariștĭ și știrile sensaționale aŭ tocit mult sensibilitatea noastră—dar n'a fost unul din noĭ, care la citirea telegramelor din zilele de erĭ și alaltăierĭ, să nu fi simțit fiorĭ de ghiață și lacrămĭ de entuziasm pentru acel popor, care, odată fala lumeĭ — saŭ însășĭ lumea — nu cere azĭ de cît o viață liberă, un traiŭ cu toate mizeriile lumeĭ de azĭ, dar un traiu liber pe pămîntul săŭ liber!

Dar în epoca finală a secoluluĭ al XIX-lea, în epoca de glorie a decadențeĭ capitaliste, civilisația nu îngădue libertatea, ci, ca și în vremurile de sălbătăcie, sîngele și moartea trebue să-ĭ dea naștere — și iată de ce se aude, sălbatic, strigătul fanatizat al Heladeĭ:

— Zito o polemos! Trăiască războiul!

* * *

— Trăiască războiul, va fi și strigătul acelor ce luptă în toate țările pentru libertate și progres, strigătul milioanelor de proletarĭ.

Nu măcelul sinistru, nu țeste sfărămate și năclăite în sînge, nu piramide de craniĭ pot fi idealul socialismuluĭ.

Dar cînd împărațiĭ, regiĭ, diplomațiĭ și toată cohorta sălbatică a oficialilor „marilor puterĭ" de azi nu pot evita lumeĭ rușinosul spectacol al Semi-luneĭ odioase oprimînd o națiune ca cea grecească — atuncĭ păteze-se inc'odată de sînge nevinovat sfîrșitul acestuĭ veac în deajuns de pătat!

...Și orĭ-cum vor eși sorțiĭ— stîngerea neamuluĭ cîntat de Homer și Pindar, saŭ renașterea luĭ — în spiritul robiților lumeĭ strigăm:

— Trăiască războiul!

M. Dobrin

ANONIMI SUFERINȚEI — N'avem destule cuvinte să infierăm pe tiranii carĭ scot armata contra poporuluĭ — chiar cînd acest „popor" nu e de cît nenorocitul „bobor". N'avem destule cuvinte de compătimire pentru cetățeanul care in exercițiul drepturilor sale civice se alege cu capul spart — chiar cînd cetățeanul nostru e „indignat".

Aceasta de sigur e generos și mare din partea politicianilor și cronicarilor de azi; e chiar esența sufletuluĭ unuĭ „bun romin democrat".

Dar e și o altă parte a medalieĭ.

N'avem cel maĭ mic scrupul, ba avem chiar tot disprețul și toate pietrile pavelelor pentru capetele acelor ce, cu ordin, sînt scoși în potriva poporuluĭ — și dacă se aleg cu capetele sparte: „cu atîta maĭ bine", zice înțelepciunea politicianilor și a „boboruluĭ"!

Iată un fapt:

Sase soldați din batalioanele 2 și 3 de vînători, carĭ aŭ fost remarcațĭ de colonelul Anghelescu că *și-aŭ ferit nițel capul* pe cînd zburaŭ spre eĭ pietrele, la manifestația de Duminică, aŭ fost pedepsițĭ cu *10 zile garda pieței* — căcĭ în front, soldatul să nu miște, cînd sboară pietrele în capul luĭ, să nu cerce măcar a se feri, să nu se apere, să le primească cu resignare, căcĭ le primește *pro patria*!

Dulce țară, dulcĭ moravurĭ! — T.

Fraternitatea junimisto-conservatoare

Fruntașiĭ ciocoĭ aŭ adunat boeriĭ scăpătațĭ și o sumă de misițĭ într'un Congres pentru a-ĭ anunța că lupta sfîntă pentru cucerirea budgetuluĭ e deschisă.

E știut însă, că tot ce a dat un lustru săracieĭ morale și intelectuale a ciocoilor a fost elementul junimist, care cel puțin putea fi o oare-care garanție de paralizare a pornirilor anti patriotice, și în special muscălești, ale ciocoimeĭ.

Unde a fost acest element cînd se ținea „Congresul conservator?" Unde a fost d. Carp, unde d. Maiorescu, unde d. Marghiloman, unde d. Ghermani, unde d. P. Missir?

Cînd se adună conservatoriĭ în Congres *pentru a afirma că vor puterea, ce înțeles are absența totală a elementuluĭ junimist?*

Dar maĭ mult: cînd conservatoriĭ pun în Prahova candidatura eternuluĭ lor candidat Nicu de la „Cercul de studiĭ" — ce înțeles are contra-candidatura junimistuluĭ Ienescu? — căcĭ un înțeles vor fi avînd aceste lucrurĭ?!

Presa conservatoare are cuvîntul, căcĭ o tăcere ar putea fi prea elocventă!

Silex

AURELIANIȘTIĬ ȘI GUVERNUL

Să nu li se maĭ zică Aurelianiștilor oamenĭ lipsițĭ de energie, căcĭ peste cît-va timp acest grup încă nelămurit, din partidul național liberal își va avea organul săŭ de luptă.

Acest prim pas făcut de gruparea, care a rămas credincioasă d-luĭ Aurelian, ne arată lămurit că departe de a se contopi ca grosul partiduluĭ, această grupare tinde a se deosebi din ce în ce maĭ mult, a se consolida ca un grup de sine stătător.

Căcĭ dacă Aurelianiștiĭ s'ar împăca cu chipul de guvernare al d-luĭ Sturdza și n'ar avea pe suflet multe, foarte multe— ce interes i-ar sili să-șĭ scoată un ziar propriu, fie chiar și favorabil guvernuluĭ? Nicĭ unul.

Din contră, procedarea lor e procedarea tuturor desidenților în fașe, e procedarea d-luĭ Fleva, care în ziua caterisireĭ sale și-a scos ziarul săŭ și-a pornit agitația contra d-luĭ Sturdza.

Fără să ne dăm cu ideia asupra atitudineĭ maĭ mult saŭ maĭ puțin dușmănoasă pe care o va avea ziarul în chestie, față de guvern, putem însă prevedea că el va întări grupul d-luĭ Aurelian și nu va înveseli de loc pe d. Sturdza.

Fix

CIOCOII LA DACIA

Aŭ voit să dovedească că se pot arăta în public, chiar în zile de lucru și întrunirea de erĭ a făcut un fiasco splendid!

Inaintea boerilor scăpătațĭ și a misițiilor sosițĭ din provincie să se înscrie la budget, plus vre-o 150 de Foloștine devotate, aŭ perorat, rînd pe rînd, caraghiosul ex-decemvir Eliescu, făcînd apologia luĭ Lascar Catargi, apoĭ un avocat, în urmă «colectivistul conservatorilor», tînărul musiu Nicu de la «cercul de studiĭ» și în fine avocatul clubuluĭ, renegatul mitocan, Take Ionescu.

Inițiatoriĭ întrunireĭ aŭ rămas plouațĭ, constatînd că poporul nu se entuziasmează la strigătul ciocoilor: «Noĭ vrem budget!»

Pentru ridicarea entuziasmuluĭ «comitetul executiv» a hotărît retragerea la Capșa, unde chelneriĭ vor fi poate maĭ bine-voitorĭ ca poporul Capitaleĭ.

PLANURILE CONSERVATORILOR

Scopul congresuluĭ.—Agitație în toată țara.—Mijlocul principal.

Conservatoriĭ se pregătesc serios pentru o agitație puternică contra guvernuluĭ. In acest scop d. Lascar Catargiu a convocat pe toțĭ fruntașiĭ partiduluĭ conservator din întreaga țară pentru a pune la cale un întreg plan de luptă, după care să se conducă diferitele grupărĭ, în diferitele localitățĭ. Congresul și discursurile oratorilor, discursurĭ carĭ se mărginesc numaĭ la frazele debitate deja de capiĭ conservatorilor prin întrunirĭ publice, n'a fost de cît un simplu decor. Planul viitoruluĭ atac s'a lucrat în întuneric și el a fost adevăratul scop al convocăreĭ domnuluĭ Catargiu.

* * *

Indată după Paștĭ conservatoriĭ vor face în întreaga țară o serie de întrunirĭ publice și manifestațiĭ, carĭ din pricina caracteruluĭ lor turbulent vor sili pe guvern să întrebuințeze violența. Se vor repeta scenele carĭ aŭ întovărășit detronarea mitropolituluĭ Ghenadie și conservatoriĭ speră că după cum aŭ reușit atuncĭ să descrediteze pe d. Sturdza și să-l facă imposibil, tot așa vor reuși și acum.

De prisos să maĭ spunem că în această luptă conservatoriĭ contează mult pe d. Fleva, aliatul lor „natural" cum îl numesc eĭ.

Impreună cu agitațiile liberalilor democrațĭ și avînd sprijinul lor parlamentar, eĭ speră că vor putea face de nesuferit guvernul d-luĭ Sturdza și-l vor sili să demisioneze. Și cum o altă formațiune liberală nu s'ar maĭ putea face, conservatoriĭ se cred sigurĭ de putere.

* * *

Dar punctul care le va servi de platformă în agitație va fi situația critică în care s'ar găsi țara noastră, în frunte cu „incapabilul Sturdza", față de rezboiul care a început deja între Turcia și Grecia. Conservatoriĭ se vor servi de acest fapt pentru a zdrobi singura rațiune care ar fi dictat aducerea d-luĭ Sturdza la guvern: Situația externă.

Aducînd probe din trecutul politic al actualuluĭ prim-ministru și arătîndu-l ca pe o persoană incapabilă de a fi în fruntea diplomațieĭ noastre în niște momente așa de critice, eĭ cred că vor convinge și pe rege de necesitatea venireĭ lor la putere.

Numaĭ prostia unora dintre liberalĭ și incontienta altora vor putea aduce la îndeplinire acest plan.

Dor

UNGÛRII SI TURCII

E veche simpatie între Turcĭ și Ungurĭ și nicĭ acuma nu pare a fi stînsă. Ne aducem aminte ce manifestărĭ de simpatie s'aŭ făcut pentru Turcĭ și în deosebĭ pentru Abdul Kerim și Osman Pașa cînd cu războiul ruso-turc de la 1877-78. Știm cu toțiĭ de sabiea scumpă, de sabiea de onoare trimisă apărătoruluĭ Plevneĭ de căpeteniile națieĭ ungureștĭ.

Cum se explică simpatiea această pentru Turcĭ? Dacă întrebĭ pe Ungurĭ îțĭ vor spune că Unguriĭ și Turciĭ sînt popoare de-aceea-șĭ rasă și că simpatiea e întemeiată pe legătura ce sîngele face între amîndouă popoarele. Dar acuma se știe că Maghiariĭ nu sînt de rasă fineză și că rasa aceasta are o limbă deosebită de cea turcească, dar influințată de aceasta.

Adevărată pricină e ura contra RusieĭRusieĭ, care la 1848 s'a făcut apărătoare Austrieĭ contra revoluționarilor Ungurĭ și înrudirea maĭ mult saŭ maĭ puțin depărtată cu Turciĭ e un pretext, esplicare a unuĭ fapt care pleacă din altă rădăcină.

Pester Lloyd și Greciĭ

Incă de la începutul conflictuluĭ Greco-turc, «Pester Lloyd, ținînd samă de simțirile și ideile cetitorilor săĭ Ungurĭ, își bate joc necontenit de Grecĭ. Maĭ caraghioz e că'n ajunul isbucnireĭ războiuluĭ găsește cu cale să scrie cele ce urmează:

«Greciĭ au pierdut aproape totul, banĭ și curajul eroic pentru a purta războiŭ precum și priceperea trebuitoare în treburile diplomatice —le-a remas numaĭ grandomaniea unită cu spiritul gheșeftărieĭ. Delyannis a cerut 25 de milioane de drahme de la Cameră pentru ca armata «să-șĭ facă datoriea patriotică»... «Delyanis își aduce aminte că la 1878 ca reprezentant al Grecieĭ a făcut antișambră la congresul din Berlin și că'n cea din urmă ședință, a XIII-a, Wadington, reprezentantul Franțieĭ, a propus ca graniță între Greciea și Turciea valea rîul Salamorias (Peneul vechiŭ) și a rîuluĭ Kalamas. Tractatul de la Berlin nu amintește măcar de așa ceva. Tocmaĭ la 1881 în conferința de la Berlin, s'a luat hotărirea ca Olimpul cu împrejurimile și orașul Ianina să remie la Turciea; iar orașele Larissa, Tricala și Arta cu împrejurimile la Greciea»... «Turciĭ ar face bine să respundă la pretențiile Grecilor, ca otdinioară Leonida—Vino și le ia!»

Ceitoriĭ văd că barbariĭ carĭ apasă peninsula balcanică și Asiea mică s'aŭ prefăcut în ochiĭ Unguromanilor de la «Pester Lloyd» în oamenĭ vrednicĭ a fi comparațĭ cu eroul grec Leonida. Ajunge!

Virtus.

RAZBOIUL

— Prin fir telegrafic —

Atena, 7 Aprilie. — *Flota grecească a debarcat trupe pentru a ocupa Skafidaky. După distrugerea luĭ Skafidaky o parte a floteĭ s'a îndreptat asupra portuluĭ Preveza, a căruĭ bombardare întreruptă va reîncepe mîine,* Preveza este aproape cu desăvîrșire redus în cenușe.

Turciĭ aŭ ocupat Anomelone dar n'aŭ putut pune mîna pe Kalomellona în drumul la Elassona; eĭ aŭ fost respinșĭ.

* * *

Atena 7 April.— *O luptă sîngeroasă s'a dat la trecătoarea Reveni. Turciĭ aŭ demontat două tunurĭ greceștĭ pe cînd greciĭ aŭ luat o baterie întreagă a armateĭ turceștĭ. Treĭ ofițerĭ superiorĭ grecĭ aŭ fost omorîțĭ.*

Forțe elene considerabile înaintează în contra luĭ Menexe.

Brigada elenică care apăra Reveni, a înaintat în cîmpia Damassi și a ocupat Viglio care domină cîmpia.

O brigadă grecească înaintează spre Melonna în drumul la Elassona pentru a respinge pe turciĭ care înaintează în număr de 8000 de oamenĭ.

Maĭ multe bande au intrat în Macedonia.

Știrea în privința luăriĭ luĭ Menexe cere confirmare.

* * *

Atena *7 Aprilie.—Guvernul grec a răspuns la notificarea luĭ Assim-bey printr'o notă exprimînd mirarea sa asupra alegațiunilor Porțiĭ și stabilind că faptele demonstrează că agresiunea a plecat din lagărul turcesc.—Guvernul elen se descarcă de orĭ-ce răspundere în privința evenimentelor ce s'aŭ petrecut.*

* * *

Atena, *7 Aprilie.— Mitropolitul din Atena a ordonat să se facă rugăciunĭ în favoarea armatelor grecestĭ.*

Atena, *7 Aprilie—Camera deputaților a votat măsurile propuse de guvern și s'a amînat sine-die*

* * *

Iată textul declarațiuneĭ de răsboiŭ: Constantinopol, 7 Aprilie. «**Trupele greceștĭ, contrar dreptuluĭ ginților și fără nicĭ o provocațiune, trecînd peste fruntarie la diferite puncte și începînd ostilitățile, relațiunile dintre cele două țărĭ sînt intrerupte.**

Comandantul forțelor militare otomane de la fruntarie a primit ordinul de a lua toate dispozițiunile necesare pentru apărarea drepturilor și teritoriuluĭ nostru.

Ministrul otoman de la Atena și toțĭ agențiĭ imperialĭ aĭ Sultanuluĭ din Grecia aŭ primit ordinul de a se întoarce în Turcia, iar reprezentantul regeluĭ Grecieĭ și consuliĭ Grecieĭ din Turcia aŭ fost invitațĭ de a se retrage; protecția supușilor otomanĭ a fost încredințată legațiuneĭ germane din Atena."

(Această notă s'a remis ierĭ și ministruluĭ de externe al Romînieĭ, de către ambasadorul turc din capitală).

A se vedea continuarea știrilor în corpul ziaruluĭ.

MUNCA FEMEILOR

La noĭ femeile încă nu sunt un factor atît de însemnat în producțiune, ca în streinătate. Cu toate acestea starea lor de acolo ne interesează, căcĭ ne arată cum va fi maĭ tîrziŭ aceea a femeilor de aicĭ. Maĭ ales muncitoarele din Bucureștĭ, unde sunt maĭ multe ca în toate orașele noastre.

In Germania, din statistice de curînd, reese că numărul femeilor ocupate în industrie și comerț, crește din ce în ce maĭ mult. Așa, între aniĭ 1882 și 95 numărul bărbaților ocupațĭ în industrie a crescut cu 28 la sută, iar al femeilor a sporit cu 35 la sută. Printre funcționariĭ comercialĭ, pentru bărbațĭ creșterea e de 38%, pentru femeĭ de 94%. In anul 1895, în industrie, eraŭ jumătate milion de femeĭ independente, un milion de lucrătoare, 10000 de lucrătoare maĭ sus puse.

In comerț 200000 de femeĭ independente, 324000 lucrătoare de jos și 12000 lucrătoare maĭ bine situate. Peste tot sunt maĭ mult de două milioane de femeĭ ocupate în industrie și comerț.

In Viena s'aŭ instituit maĭ multe comisiunĭ, carĭ să studieze starea femeilor lucrătoare. Rezultatele sunt cît se poate de eloquente pentru chestia femeiască

Numărul lucrătoarelor, funcționarilor și salahoarilor din Viena e de 116,250. Un statistician a socotit că plata mijlocie a lucrătoarelor, *în meseriile speciale*, este de 4 fiorinĭ și 80 craițarĭ (vr'o 10 leĭ 50 banĭ) pe săptămînă. Presupunînd că n'ar fi nicĭ odată bolnavă, c'ar avea în tot-dea-una de lucru, că n'ar avea nicĭ-odată cheltuelĭ neobicinuite, această sumă abia ar ajunge uneĭ singure lucrătoare să trăiască. Ce să spunem însă cînd însășĭ această cifră mijlocie arată că, pe lîngă femeĭ carĭ cîștigă maĭ mult, sunt altele pentru carĭ și astă cifră e un ideal, nicĭ-odată atins. Apoĭ sunt altele carĭ n'aŭ meseriĭ speciale, ci sunt ajutoare în ateliere. Acestea, carĭ sunt cele maĭ multe, primesc o leafă foarte mică și, din cauza nereguleĭ în plată, pînă azĭ încă nestabilită prin statistică.

Cît despre orele de lucru, în unele ramurĭ, în anumite momente sînt de 20 pe zi, în unele se lucrează nopțĭ întregĭ, saŭ e o neregularitate ne maĭ auzită în privința durateĭ zileĭ de muncă.

Sunt ocupațiĭ— cele maĭ multe — în carĭ lucrătoarele nu sunt întrebuințate timp de maĭ multe lunĭ, cînd starea lor e atît de mizerabilă în cît nicĭ casele de ajutor nu pot fi îndestulătoare.

S'a observat și hrana lucrătoarelor, care, nu numaĭ că nu întreține puterile lor, dar nicĭ nu le satură momentan. Numaĭ cele maĭ bine situate mănîncă carne.

Este chiar un patron care, une-orĭ își închide atelierul și duce pe lucrătoare să lucreze toată noaptea într'o cafenea, iar cînd se duc acasă le maĭ dă să sfîrșească și acolo.

Locuințele sunt extrem de mizerabile. Mamele, carĭ a doua zi trebue să se ducă la fabrică, sînt silite să doarmă într'o odae, unde locuesc 2—3 familiĭ; sunt silite să vadă de sănătatea copiilor, de creșterea lor, în locuințe unde dorm cîte 4—5 inșĭ într'un pat. E o locuință cu 27 de persoane: patru familiĭ și cîțĭ-va neînsurațĭ.

Despre sănătatea lucrătoarelor își poate cineva face o ideie din următorul fapt:

Din 1800 de membre ale uneĭ societățĭ de ajutor reciproc aŭ murit 121 într'un an, în vîrsta mijlocie de 22 anĭ și jumătate. Din ele 91 aŭ murit de oftică: boala proletarilor. Pe cînd în cartierele bogate din Viena, printre 870 locuitorĭ, moare un copil la un an, în cartierele sărace moare unul la 71 locuitorĭ. Una din cauzele acesteĭ morțĭ de copiĭ e de sigur traiul răŭ al mamelor.

Apoĭ maĭ sunt și alte rele indirecte. Munca femeilor, care are de cauză micul cîștig al bărbaților (pe lîngă concurența dintre patronĭ, supunerea maĭ mare a femeeĭ care nu cîștigă, etc.) e la rîndul eĭ pricina scădereĭ lefurilor atît la bărbațĭ cît și la femeĭ.

Burghezii noştri, care se plimbă prin Viena, nu-şi pot închipui că în dosul frumoaselor palate pe carî le admiră în străzile largi şi împodobite, maî există şi străzî înguste, în carî se află şi case înalte, pline de o lume de săracî muncitori, carî nicî n'aŭ timp să se gîndească la eî înşişi.

Lucrătoarele din oraşele romîneştî unde industria a început, să se gîndească că mult nu va trece şi starea lor va semăna cu a Vienezelor.

B.

NOTIŢE STATISTICE-ŞTINŢIFICE

Puterile socialiste

In Republica Argentina. — 76 sindicate (asociaţiunî de bresle). Maî multe ziare în diferite limb.

In Spania. — Lipsesc cifrele. — Presa partiduluî: Cincî ziare săptămînale.

In Statele-Unite.—

In	1881	voturî:	2086
»	1890	»	13331
»	1892	»	21157
»	1894	»	33133
»	1896	»	40000

(Pentru celelalte ţărî nu se cunosc informaţiunî sigure.

* *

Vipere anormale. — Un zeologist englez a găsit de curînd treî vipere micî, scoase din sinul matern, avînd fie-care *cîte două labe micî.*

* *

Lepra.—Koch a făcut observaţiî importante asupra aceşteî boli, din carî rezultă: Molipsirea provine de la locuirea împreună în localurî stîmte, maî ales din dormirea la un loc. Se poate produce şi de puroiul rănilor şi de dejecţiunî. Nu s'a dovedit pînă acum transmiterea ereditară (prin moştenire). Pînă acum nicî un mijloc de vindecare. Durata boaleî variază între cincî şi zece anî.

CONGRESUL IV

Ordinea de zi provizorie

1). Cetirea raportuluî consiliuluî general.

2). Votul universal; tactica electorală.

3). «Lumea Nouă»; tipografia ziaruluî.

4). Finanţele partiduluî; un noŭ sistem de percepere a cotizaţiilor; serate şi serbărî socialiste; fondul pentru propagandă; fondul pentru broşurî.

5). Propaganda la oraşe; reorganizarea cluburilor întemeiate; cluburî nouî; societăţî pe bresle; sindicatul breslelor; ziarul breslelor.

6). Chestia ţărănească; propaganda la sate; sindicate şi cluburî de ţăranî.

7). Broşurî de propagandă.

8). Agitaţia politică şi economică; reforme la stat şi la comună; legislaţia munceî; sărbătoarea internaţională a munceî.

9). Chestia evreească; ziar şi broşurî în jargon.

10). Alegerea consiliuluî general; viitorul congres.

*

***Clubur**ile de muncitori din Tulcea, T.-Severin, Piteşti, Brăila, Galaţi, Ploeşti, Focşani, Botoşani, Tg.-Ocna, Tg.-Frumos, Călăraşi, Bacăŭ, Luceni (com. Stinca, jud. Iaşi) şi toate organizaţiile de muncitori, carî n'aŭ trimis încă dările de seamă către congres, după cum aŭ fost invitate la timp, sînt rugate să trimită secretaruluî consiliuluî aceste dărî de seamă, pînă cel mult la 30 Martie, spre a se putea hotărî la timp numărul delegaţilor.*

Sperăm că toate comitetele conducătoare ale acestor organizaţiî, îşi vor face la timp datoria.

PEDAGOGICE

Zilele acestea a eşit de sub tipar o lucrare, care merită o deosebită atenţie, avînd în vedere folosul şi ajutorul ce'l va procura institutorilor şi învăţătorilor —cu deosebire învăţătorilor, acelora care lucrează pentru luminarea poporuluî nostru. E vorba de *Metodica* gramaticeî, aritmeticeî şi geometrieî din clasele III şi IV primare, datorită domnilor G. N. Costescu şi G. A. Dima, institutorî la şcoala de aplicaţie a şcoaleî de institutorî şi d-lor T. Grigorescu şi P. Popescu, absolvenţî aî şcoaleî de institutorî, institutorî în capitală.

Aceasta voluminoasă lucrare—de 800 de paginî — coprinde două părţî: una teoretică şi alta practică. In partea teoretică se arată cum s'aŭ desvoltat, cum s'aŭ închegat aceste treî obiecte de învăţămînt: gramatica, aritimetica şi geometria, precum şi diferitele metode de predare în trecut, pînă azî, cînd, bazaţî pe legile desvoltăreî spirituluî omenesc, s'a stabilit ştiinţificeşte un metod practic, de predare; iar în partea practică, se află desfăşurat în lecţiî, întreg materialul, acestor treî obiecte de învăţămînt, coprins în programa şcoalelor primare pentru cl. III şi IV.

Am zis că această lucrare va fi cu deosebire folositoare învăţătorilor, căcî cunoscînd starea lor de plins şi decis neputîndu-se abona la mult puţinele reviste pedagogice ce am avut şi avem în ţară—cu atît maî mult la cele streine, —nefiind în curent cu noile metoade de predare; aŭ fost nevoiţî să dea copiilor cunoştinţele, în mod dogmatic, făcîndu-i să înveţe mecaniceşte aceia ce se coprinde în cărţî. Eî eraŭ nevoiţî a merge pe dibuite şi rarî or fi fost aceia care să fi găsit un drum maî lesnicios, prin ajutorul căruia, copiiî, ar fi putut uşor şi în de ajuns pricepe aceia ce trebuiaŭ să înveţe.

Un gol de mult simţit în literatura noastră pedagogică s'a umplut cu această meritoasă lucrare. Şi aceî învăţătorî în adevăr vrednicî de înalta şi greaua misiune ce li-i încredinţată, acecare cu dragoste şi căldură muncesc ca să îmbogăţiască mintea copiilor cu adevărate, temeinice şi practice cunoştinţe, în mod sigur şi lesnicios, nu vor întîrzia de a consulta această carte.

D. P.

INFORMAŢIUNI

Intrunirea Conservatoare

Erî la orele 2 a avut loc în sala Dacia întrunirea publică organizată de partidul conservator.

Cu toţî ceî 300 de delegaţî aduşî din provincie, totu-şî la orele 2 sala nu era încă pe jumătate plină; din această pricină întrunirea nu s'a deschis de cît la orele $2^1/_2$.

* *

La sosirea căpeteniilor conservatoare publicul aplaudă.

Presidează d. Lascar Catargiu, care dă cuvîntul d-luî general Manu.

Oratorul mulţumeşte maî întîiŭ alegătorilor colegiuluî I de Senat carî i-aŭ acordat încrederea dîndu-î voturile lor. Spune că de şi i-aŭ lipsit abia cîte-va voturî pentru a fi ales ca reprezentat în Senat, însă moralmente d-sa se consideră ca alesul capitaleî.

Arată că d. Băicoianu, adversarul săŭ, e un om corect, inteligent şi harnic, însă candidatura sa reprezintă un guvern care a creat greutăţî ţăreî şi a compromis interesele.

D. general Manu arată apoî nedreptatea sistemuluî majorităţeî şi spune că jumătate din populaţie de şi se declară în contra unuî candidat, totu-şî pentru cîte-va voturî de majoritate pe carî le întruneşte adversarul, jumătatea cea-l'altă a populaţieî romîne nereprezentată. Aceasta e o nedreptate strigatoare şi actuala lege electorală trebueşte neapărat modificată şi se pronunţă pentru *introducerea reprezentăreî minorităţilor.*

* *

D. *Eliescu* de la Craiova, (ex-decemvirul) ridică în slava ceruluî pe d. Lascar Catargi şi statul major conservator care,—zice oratorul,—e compus din inteligenţa ţăreî şi din tinerteul cel maî cult! Spune că actualul guvern e un guvern care compromite ţara: că d. Dimitrie Sturdza nu e om politic, nu e în stare de a guverna ţara şi în momentele grele prin care trecem se impune aducerea partiduluî conservator la putere, căcî alt-fel guvernul liberal ne va duce la peire.

* *

D. *Păltineanu* spune că azî ţara e desgustată de partidul colectivist, care şi azî e tot ceea-ce a fost la 1888; atuncî cel puţin Ioan Brătianu avea darul de a insufla oare-care viaţă artificială partiduluî săŭ, dar azî ce-a rămas din acel partid de cît o simplă camarilă care nu lucrează de cît pentru îmbogăţirea eî personală. Spune că partidul conservator e azî mult maî liberal şi maî democratic de cît partidul colectivist.

Arată că legile pe carî colectiviştiî le votează sînt legî pentru căpătuirea lor. Citează legea caseî rurale despre care spune că insuşî reporterul legeî, d-nul Stolojan, a declarat unuî mare proprietar, că vroieşte să-şî vîndă o moşie.

Spune că atît cabinetul trecut cît şi cel actual nu e compus de cît din nişte turbaţî şi zăpăciţî, că colectiviştiî aŭ pus în minister nişte copiî pentru a face şcoală de guvernare. Cetăţeniî însă aŭ datoria de a alunga de la putere un asemenea guvern, iar copiî să fie trimişî la şcoală iar nu pe băncile ministeriale.

* *

D. *N. Filipescu* spune că s'aŭ văzut ţărî unde suveraniî aŭ menţinut la cîrma ţăreî cabinete în contra voinţeî cetăţenilor şi citează în Italia pe Cavur şi în Germania pe Bismark, însă eraŭ motive serioase ca asemenea oamenî să fie menţinuţî fiind-că eî reprezentaŭ ideî marî ca unitatea germanilor şi altele, dar ce reprezintă oare Sturdza în ţara aceasta ca să fie menţinut la putere în contra voinţeî cetăţenilor. Dînsul n'are nicî ideal politic, nicî sentimente patriotice şi nicî capacitate politică. El şi-a bătut joc de romîniî din Macedonia, a compromis biserica şi a înjosit ţara prin scuzele josnice pe carî le a făcut în streinătate.

Nu vrea să aducă imputărî suveranuluî că menţine un ast-fel de om în fruntea ţăreî, căcî Regele e destul de înţelept şi ştie să aprecieze pe toţî bărbaţiî politicî. De sigur că Regele face o ultimă încercare şi nu aşteaptă de cît motive de izgonirea lor de la putere. Aceste motive i le vom înlesni noî Regeluî printr'o campanie energică în contra guvernuluî colectivist.

* *

D. *Tache Ionescu* atacă pe d. Sturdza numindu-l om cu harţag nervos şi incapabil de a guverna ţara.

Ca dovadă de incapabilitate oratorul aminteşte că la 1876, d. Sturdza n'a fost de părere ca Romînia să ia parte la răsboiŭ ci să ne retragem cu armatele la munţî. Un ast-fel de om guvernează azî ţara, cînd la graniţele noastre se aude bubuitul tunuluî.

La orele 4 întrunirea se termină iar d. Lascar Catargiu mulţămeşse cetăţenilor că aŭ răspuns la apelul partiduluî conservator şi le urează sărbătorî fericite.

* *

După terminarea întruniri, delegaţiî aŭ mers pe jos, formind cortegiŭ în fruntea căruia se află d-niî N. Filipescu şi Al. Catargiu, şi alţiî avînd la dreapta şi la stînga pe agenţiî electoralî conservatorî.

La club manifestanţiî aŭ strigat ura şi a apărut în balcon fostul inspector poliţienesc Creţu, iar în urmă d. Păltineanu a spus cîte-va cuvinte şi manifestaţia a luat sfîrşit.

Rezboiul greco-turc

Pentru. «Pester Lloyd" s'aŭ topit oştile de la graniţă turco-greacă: Greciî sînt abia 30,000, iar Turciî 50,000!

Nu de mult vorbea acela-şi ziar dă 150, miî de Turcî şi de 70,000 de Grecî.

* *

***Nezero* unde aŭ fost lupte între Turcî şi Grecî se află la Nord de Larissa, pe drumul către Elassona. E de neînţeles ce rost a avut atacul asupra acestuî punct, unele e concentrată atîta oaste turcească.**

Erî trupele din Capitală aŭ pornit de dimineaţă în marş în împrejurimile Bucureştiuluî.

Seara la întoarcere soldaţiî aŭ fost aduşî pe distanţe colosale fără să li se dea de fel repauz. Din această pricină un mare număr de soldaţî aŭ căzut pe drum zdrobiţî de oboseală şi foame.

Doî soldaţî din batalionul 3 de vînătorî, unul din sanitarî şi altul de front, eraŭ să cadă chiar în faţa squaruluî Sărindar. Un fruntaş sanitar a dus pe soldaţî pe maidanul de vis-à-vis de tipografia Cucu, unde nefericitele victime aŭ căzut jos aproape fără simţire. Lumea s'a adunat în foarte mare număr şi toţî compătimeaŭ pe nenorociţiî soldaţî.

Ceî doî căzuţî aŭ fost stropiţî cu apă şi li s'a dat să guste cîte puţin vin. De faţă era şi un domn locotenent din administraţie.

D-na Chenciu, soţia d-luî deputat Chenciu, a oferit soldaţilor o trăsură cu care aŭ fost transportaţî la cazarmă.

E o adevărată barbarie ca în ast-fel de împrejurărî trupele să nu aibă trăsurî de ambulanţă!

In urma izbucnireî războiuluî, Regele şi-a amînat plecarea în streinătate.

Candidatul liberal la colegiul I de Prahova e d. dr. Stoicescu. Junimiştiî localî vor pune candidatura d-luî C. Enescu, iar conservatoriî pe a d-luî N. Filipescu.

Frumoasă armonie domneşte şi în familia conservatoare!...

Ierî şi azî eleviî claseî a V aî şcoaleî normale de institutorî, sub conducerea d-luî director A. Colorian, fac cîte-va excursiî technologice pe la fabricele din capitală.

Odată cu numărul nostru de mîine împărţim cetitorilor noştri, ca supliment gratuit, *primul număr din «revista pentru toţi»* **„Maypole".**

Rugăm deci pe cetitorî, să o ceară de la vînzătorî.

Primim următoarea scrisoare, căreî 'i dăm loc cu plăcere.

Domnule Redactor,

Am onoare a vă pune în vedere următorul fapt: Azî în 7 Aprilie, la ora zece, aflîndu-mă în cofetăria din str. Mihaî-Vodă, mă văd insultat în modul cel maî grosolan de Alecu Vasiliŭ, coafor din aceiaşi stradă. Aceasta din cauză că l'am denunţat prin gazetă pentru contravenire la repaosul duminical. Să ştie coaforul numit precum şi alţiî cărora nu le place repaosul de Dumineca, că ameninţările lor nu mă vor opri de a denunţa pe contravenienţî.

Primiţî etc. **I Figarovski**

Scandalul de la Universitate

Sîmbătă 5 Aprilie cu ocasia iscălireî tradiţionalelor foî de frecuentare, s'a petrecut un scandal ne maî pomenit, între o parte din studenţiî anuluî I-iŭ de medicină şi de farmacie şi între d. dr. Duma, care suplineşte catedra de fisică medicală. Acest domn nu a voit să iscălească foile la maî mulţî studenţî, fără de care un student nu este admis la examen.

De aci scandalul, care din sălile universităţeî a urmat pe toate străzile pînă la locuinţa ilustruluî doctor şi pînă la secţie.

Studenţiî l'aŭ excortat cu huidueli şi fluerăturî, la carî dr. Duma răspundea cu înjurăturile cele maî grosolane.

Ce zice d. Miculescu, titularul catedreî de fisica medicală, de suplinitorul săŭ? Are cunoştinţă d. Miculescu, în ce mod caraghios a predat cursul d. dr. Duma? Dar maî ales ce zice d. Decan dr. Măldărescu şi d. Ministru?

D-nu dr. Duma nu maî poate fi tolerat, de a maî suplini catedra de fisică medicală.

Cercul de propagandă al studenţilor social-democraţi va ţinea şedinţă azî Marţî seara la ora $8^1/_2$ seara.

La ordinea zileî chestiî importante.

CHESTII PRIVITOARE la CONGRES

Imbunatatirea gazetei zilnice

Nu e de contestat că *Lumea Nouă* lasă de dorit ca ziar socialist. E foarte adevărat că'n raport cu cele-l'alte ziare *Lumea Nouă* e cea maî serioasă, cea maî cinstită şi cea maî democrată. Dar numaî atît. Propaganda socialistă. luminarea muncitorilor, articole teoretice, găseştî foarte puţine în *Lumea Nouă.* Cauza cu toţiî o ştim.

Lumea Nouă e *nevoită* să se conformeze gustuluî majorităţeî din publicul cetitor. Şi trebue ştiut că majoritatea publiculuî cetitor nu e socialist.

O dovadă că e aşa, e faptul că, un prieten cere de la congres scoaterea uneî Reviste teoretice socialiste, iar un alt prieten cere un ziar săptămînal, în aşa mod scris, ca să fie *priceput de muncitorî.*

Eî bine, eŭ cred că nicî una din aceste propunerî nu e bună, maî cu seamă întîia. Nu prin a scoate o nouă Revista socialistă săptămînală, vom aduce foloase socialismuluî romîn şi ziaruluî nostru zilnic; ci prin a face socialism în toate zilele prin ziarul nostru existent, ce cu atîta trudă a fost înfiinţat...

Dar pentru a *putea* face aceasta pentru a fi siguri de isbîndă, se cere ca toţî aceî la carî soicalismul nu-î un moft, şi un prilej de a vărsa lacrămî la zile marî, să facă ceva pentru ziarul lor, sa facă a mia parte din sacrificiile ce fac ceî cîţi-va prietenî din redacţia ziaruluî, să strîngă fondurî, să formeze cercurî pentru desfacerea ziaruluî printre muncitorî, prin mahalale, prin sate, să nu piarză nicî-o ocazie de a desface timbrele socialiste (a 10 şi 25 banî) să se dea serbărî şi balurî cel puţin de două orî pe an în fie-care oraş...

Iată ce trebue să facă prieteniî dacă vor într'adevăr ca *Lumea Nouă* să fie aşa cum ar trebui să fie.

Propun deci congresuluî, ca să hotărască reînfiinţarea timbrelor socialiste, şi tot odată să *impue* tuturor cluburilor ***şi organisaţiunilor din ţară, ca să dea*** cel puţin odată pe an o serbare s'aŭ un bal, în folosul ziaruluî.

Muncitorii evrei

Dacă chestia evreiască a avut darul să arăte ideile greşite şi chiar *reaua credinţă* la cîţi-va din *«prietenii"* ieşenî, tot aşa de adevărat este că noî, partidul social-democrat, am făcut foarte puţin, din ceea-ce trebuiam să facem pentru muncitoriî evreî.

Intr'adevăr, de cînd există mişcarea socialistă în Romînia, partidul nu s'a servit de nicî una din multele mijloace de propagandă printre muncitoriî evreî, *carî nu pot ceti romîneşte.* Dacă în romîneşte s'aŭ tipărit zecî de broşurî socialiste, s'aŭ scos ziare, reviste, manifeste, s'aŭ format cercurî pentru studiile sociale, în fine, s'a făcut tot ce trebuia să se facă; pentru muncitoriî evreî nu s'a făcut nimic, dar absolut nimic.

Şi, cu atît e maî regretabil lucrul acesta, cu cît e sigur că muncitoriî evreî neştiind să citească într'o altă limbă, vor

---

FOIŢA ZIARUFUI «LUMEA NOUA»

5

CUIBUL CRIMEI

II

S'aşezase cadavrul pe biliard, cînd se vesti ca a venit judele de instrucţie şi doctorul.

— In sfîrşit. îngînă d. Courtois.

Şi maî încet adause:

— Cele maî frumoase medaliî îşî aŭ partea lor urîtă.

Intîia-şî dată se blăstămă ca s'a făcut primar.

III

Judecătorul de instrucţie de pe lîngă tribunalul de la Corbeil era pe atuncî un magistrat însemnat, d. Antoine Domini, chemat de atuncî la slujbe maî înalte.

D. Domini e un om de vr'o patru-zecî de anî, bine făcut, c'o fisionomie expresivă, dar serioasă, foarte serioasă.

Trăeşte singur, s'arată puţin în lume, primeşte cîţi-va prietenî, ţemîndu-se ca slăbiciunile omeneştî să nu-î slăbească tăriea de caracter pe care trebue s'o aibă judecătorul. Această idee l'a făcut nicî să nu se 'nsoare, de şi era menit pentru vieaţa familiară.

Tot-deauna şi pretutindene, e magistratul, adică representantul fanatic de ceea ce-î maî măreţ pe lume: Justiţia.

Fire veselă, întoarnă cheia de două orî cînd vrea să rîză. Ie spiritul dar de-î scapă un cuvînt glumeţ orî o frază şagalnică, fiî sigur că se pedepseşte singur.

Din ziua în care se'ncepe o instrucţie, numaî doarme, şi nu se cruţă de loc pentru a descoperi adevărul. Totu-şî nu-î socotit ca un bun judecător de instrucţie; să întrebuinţeze vicleşugul cu'n presupus, îî pare desgustător, se'ntindă cursă unuî pîrlaciŭ zice că-î nedemn; cu'n cuvînt e îndărătnic la nebunie.

Primarul şi Plantat merse întru întîmpinarea judecătoruluî.

D. Domini, îî salută cu gravitate, ca şi cum nu i-ar fi cunoscut, şi le prezentă pe un domn de vre-o şeaî-zecî de anî:

— Domnilor, zise el, d. doctor Gendron.

Plantat îî strînse mîna, d. primar îî zîmbi amabil.

Doctorul e cunoscut la Corbeil, e chiar vestit de şi Parisul e aproape. Foarte practic, iubindu-şî arta şi maî cu samă foarte dibaciŭ.

Intre cincî şi nouă ceasurî de dimineaţă face vizitele iarna şi vară. Atîtă pagubă cuî nu-î place; slava d-luî lipsă de doctorî nu-î.

Noua ceasurî trecute, doctorul numaî e. Doctorul lucrează pentru sine, doctorul e înseră, doctorul inspectează pivniţa, doctorul e în laboratoriŭ, lîngă pod, orî bucătăreşte ghiveciurî straniî.

Lumea spune că ar căuta secrete chimice de industrie pentru aşî maî creşte cele două-zecî de miî venit, lucru nu tocmaî de laudă.

Si el dă a înţelege, de oare-ce-î adevărat că se ocupă de otrăvî şi că perfecţionează un aparat cu care va putea găsi urmele orî-căruî alcaloid care pînă azî n'a putut fi descoperit.

Dacă prieteniî îî bănuesc în glumă că nu primeşte bolnavî după masă, se înfurie.

— Eŭ! respunde el, sînteţî minunăţi! Sînt doctor patru ceasurî pe zî, numaî un sfert din bolnavî îmî plătesc, ast-fel că daŭ treî ceasurî pe zi omenireî, pe care o despreţuesc, şi filantropieî de care îmî bat capul... dea fie-care dintre voî atîta şi să vedem.

Primarul, duse pe noiî veniţî în salon unde făcea procesul verbal.

— Ce nenorocire pentru comuna mea! zise el, o să-şî peardă numele bun.

— Nu se ştie nimic, jandarmul care m'a chemat nu ştiea ce să-mî spue.

Primarul povesti tot, cum a fost vestit, cum a primit pe Bertand cu contrazicerî şi cum i-a închis.

— Şi acuma zicea el am trimes cincî oamenî să facă percheziţie şi să caute cadavrul conteluî.

Judecătorul asculta, da din cap. In cap alcătuia un plan de instrucţie.

— Aţî făcut foarte bine d-le primar. Nenorocire-î mare, dar cred că sîntem pe urmele vinovaţilor. Şi eî şi grădinarul care n'a venit trebue să fie vinovaţî.

De cîte-va minute, Plantat era foarte nerăbdător.

Nenorocirea e că dacă Guespin e vinovat nu va fi atît de prost ca să vie aci.

— Oh! îl vom găsi, zise d. Domini, înainte de a veni am depeşat la Paris sa'mî trimeată un agent de poliţie, acuşî trebue să vie.

— Aşteptînd poate voiţî a vizită teatrul crimeî.

D. Domini făcu un semn par'că să meargă, pe urmă stătu pe loc.

— Maî bine nu, s'aşteptăm să ne vie agentul, dar aşi voi să ştiŭ trecutul conteluî şi al conteseî.

Primarul sări de odată.

— Oh! pot să'ţî spun, ce oamenî de treabă şi cum se cade, de cînd aŭ venit în comuna mea, le-am fost prieten, ah! ce oamenî, ce oamenî primitorî!

— Contele Tremorel, era un om de treî-zecî şi patru de anî, băiat frumos, de spirit, pînă'n vîrful unghiilor. Avea el cîte odată accese de melancolie, în care vreme nu voia să vază pe nimenî dar de obiceiŭ era atît de plăcut, de politicos, şi de îndatoritoriŭ; era atît de nobil fără a fi înfumurat în cît toată lumea îl iubea.

— Dar contesa, întrebă judecătorul.

— Un înger! domnule, un înger pe pămînt.

Sermana o veî vedea şi nu veî credea c'a fost regina frumuseţeî pe pămînt.

— Contele şi contesa eraŭ bogaţî?

— De sigur, amîndoî la un loc ar fi avut maî mult de o sută de miî de fr. venit.

— Eraŭ căsătoriţî de mult timp?

D. Courtois se scărpină'n cap doar să îşî aducă aminte.

— Eŭ, să vedem, în luna luî Septembric din anul trecut, da tocmaî zece lunî de cînd i-am cununat eŭ. Era un an de cînd sermanul Jauvresy murise.

Judecătorul lăsă notele şi privi pe primar cu ochî marî.

— Cine-î mă rog acel Jauvresy.

Plantat care-şî rodea unghiile într'un colţ sări de odată.

— D. Jauvresy, e întîiul barbat al conteseî.

— Oh! mise pare că în întîmplarea de faţă...

(Va urma)

primi şi ceti cu dragă inimă scrierile în limba lor.

In acest scop rog congresul ca să recomande consiliului general mai multă activitate la propagandă printre muncitorii evrei; hotărînd în acelaşi timp traducerea şi scoaterea unor broşuri socialiste în jargon, cît şi apariţia unui ziar săptămînal scris în limba evreiască.

M. Mier.

Iaşi, 3 Aprilie 1897.

ULTIME INFORMATIUNI

ADMINISTRAŢIA LIBERALA!

Privitor la modul cum liberalii respectă libertăţile cetăţeneşti, publicăm următoarea telegramă de la corespondentul nostru din Tulcea.

Prietenul nostru Sterian, fiind chemat la Sulina pentru a organiza un club al muncitorilor, a fost arestat împreună cu casierul Secăreanu. Administraţia le a confiscat registrele, banii şi broşurile.

Aşteptăm amănunte asupra acestei infamii a administraţiei liberale şi făgăduim a reveni. Pînă atunci însă aducem faptul la cunoştinţa d-lui ministru de interne şi vom vedea dacă ast-fel înţelege d. Ferichidi să-şi inaugureze venirea în fruntea departamentului internelor.

O sumă de ştiri aŭ început să circule prin Capitală relativ la resboiul greco-turc.

Aşa aseară se spunea că Edhem-Paşa cu 12,000 turci ar fi fost făcut prizonier de către Greci.

Altă ştire anunţă uciderea prinţului moştenitor al Greciei.

Ambele ştiri sînt absolul fantesiste.

De alt-fel ast-fel de versiuni sînt explicabile pe vremuri atît de agitate. Ne vom face însă o datorie de a le controla şi desminţi saŭ confirma la timp!

D-nii de la ziarul *Dreptatea*, cu toată parada de democratism pe care o fac, cînd însă e vorba de punerea în practică a democratizmului, atunci îl pun pe dos.

Ast-fel, cei de la *Dreptatea*, văzîndu-se ameninţaţi cu dese procese de contravenţie la legea repaosului, aŭ născocit o altă bazaconie: în loc să oblige pe lucrătorii ziarului să lucreze Duminica după amia-zi, îi obligă să vie la lucru Dumineca noaptea de la orele 12 în sus, prefăcîndu-se a înţelege că de la această oră încetează rigorile legei!

Aşteptăm să vedem dacă cei de la *Dreptatea* tăgăduesc această măsură barbară de a obliga pe lucrători să lucreze ca liliecii periclitîndu-le sănătatea.

CATRE COLABORATORII „L. N."

Rugăm pe toţi colaboratorii noştrii să bine-voiască a ne trimite articole potrivite pentru numărul nostru festiv de 1-iŭ Maiŭ.

Victorii socialiste

In oraşul Randess (Danemarca) socialiştii aŭ reuşit la alegerile comunale.

Aceasta e a treia victorie pe care socialiştii daneji o obţin de la începutul lui 1897.

* * *

La Lausanne (Elveţia) a reuşit lista socialistă la alegerea cantonală.

Eri s'a făcut inaugurarea noului stabiliment de băi din strada Enei care poartă titlul de «Baia centrală».

La această solemnitate a fost invitată şi presa Capitalei.

Baia centrală posedă o mare clădire şi instaţiunile cele mai moderne.

Stabilimentul posedă doă secţiuni: secţia igienică şi secţia medicală.

In prima secţiune sînt băi de abur de putină, duşi, masagii băi de lux şi duşi sistematice.

Secţia medicală de idrateropie pentru ambele sexe. Instalaţii de duşi calzi, reci, ecosezi, vapori, împachetări, fricţiuni, băi, de şezut, halbbad, cutii de sudaţie, etc. Secţie de ortopedie, mecanoteropie şi aparate pentru mişcări pasive şi diverse masage cu aparate puse în mişcare prin vapor. Secţia de electroteropie cu aparate de faradisare, galvanisare, franchisisare şi bae electră.

Stabilimentul e proprietatea a unei societăţi anonime pe acţiuni al cărei preşedinte e d. G. Gr. Cantacuzino.

Direcţia e încredinţată d-lui dr. A. Züsman.

Loteria Tinerimea Romînă

In ziua de 6 Aprilie 1897 s'a tras în localul Atheneului loteria Societăţei „Tinerimea Romînă". Iată rezultatul tragerei acestei loterii.

No. 14086 a cîştigat *2000* lei No. 10532 a cîştigat *1000* lei No. 4592 a cîştigat *500* lei N-rele 14377, 19736, 2126, 7318, 9457 aŭ cîştigat cîte *100* lei, N-rele 9633, 13636, 7924, 18477, 15864, 15775, 7216, 2373, 13417, 17969, 10141, 17076, 9309, 9621, 9647, 16254, 17390. 16694, 4341, 7499 aŭ căştigat cîte 50 lei.

Persoanele, cari posed biletele căştigătoare, se vor presenta la Primăria Capitalei, pentru a reclama căştigurile prevăzute mai sus, avînd ca termen 6 luni de la data tragerei. In cas contrariu aceste sume vor rămânea în beneficiul scopului pentru care loteria a fost organizată

De şi d. Dimitrie Sturdza, prin revenirea în fruntea cabinetului, a pierdut dreptul de a mai ocupa postul de director al creditului funciar rural, totuşi primul-ministru n'a demisionat încă din postul pe care îl ocupă şi care e foarte gras retribuit.

Consiliul de administraţie al societăţei tipografice *Gutenberg*, printr'o adresă trimisă consiliului general al partidului nostru, încunoştiinţează că societatea a hotărît de a lua în mod oficial parte la manifestaţiunea de I Maiŭ.

Focul din Galaţi

Ni se scrie din Galaţi că în strada Vadu-Sacolelor colţ cu strada Marcu-Aureliŭ a izbucnit pe la orele 3½ noaptea un incendiŭ puternic la casele d-lui Andrei Zamfirato, unde se afla instalată o fabrică de paste făinoase a fraţilor Sclavus.

Aŭ ars vre-o 7 prăvălii şi întreg depositul de paste al fabricei, cum şi instalaţiunile.

Pagubele se ridică la peste 50,000 lei.

Imobilul a fost asigurat la societatea «Naţională» pentru 32,000 lei iar fabrica la «Dacia-Romînia» pentru 24,000 lei.

Sunt grave bănueli că proprietarii fabricei ar fi pus focul.

Parchetul a deschis o anchetă iar fabricanţii sînt puşi sub o strictă supraveghere din partea administraţiei.

Alaltă-seară un tramcar al d-lui Toma Blîndu trecînd pe şoseaua Basarab, spre a se duce la depoŭ, a fost atacat de trei indivizi cari aŭ jefuit atît pe conductorul vagonului cît şi pe vizitiŭ.

Poliţia a reuşit să prindă pe jefuitori cari sînt: fraţii Ion şi Vasile Arghiropolu şi Ghiţă Constantinescu.

Un băiat anume Wilsonescu din magazinul d-lui Dimitrie Petrescu din piaţa Sf. Anton, a fost prins furînd o mulţime de mărfuri scumpe ca: mătăsuri, broderii, catifele, etc., pe care le vindea unor negustori complici în acest furt.

RAZBOIUL

(Prin fir telegrafic)

Constantinopol, 7 Aprilie. — *(Versiuni turceşti. — De la Salonic vine ştire că o bandă de insurgenţi a fost trimisă la muntele Athos, în peninsula Chalcidică. S'a trimis oaste turcească în contra lor.*

Generalul Abdulah comandă armata de operaţie contra Grecilor.

Const. 7 Aprile. — **Atacul contra Kraniei a fost respins de Turci în noaptea de 6 Aprilie.**

Un-spre-zece batalioane turceşti au luat înălţimele de la Meluna, două forturi greceşti şi întăriturile de la Perina şi Papalivada, de unde Greci au fost alungaţi.

Const. 7 Aprilie.— **Turcii urmărind biruinţa de ieri aŭ luat toate poziţiile greceşti de la Meluna de sus pînă aproape de Tîrnava.**

Edhem-Paşa vrea să continue drumul spre Tîrnava şi Larissa, concentrînd 60 de mii de oameni.

Trei divizii turceşti sînt pe pămînt grecesc.

Atena 7 Apr. — (In Epir). (Versiuni greceşti).—*Grecii aŭ trecut Arahtul în Epir. Bombardarea Prevezei iar a început la orele $5^1/_2$ dimineaţa. Cuirasatul cel mare „Speţai" ia parte la bombardare.*

Şapte sute de insurgenţi înaintează spre Filipiada. O mulţime de alţi insurgenţi trec neîncetat în Epir. Opt-sute de oameni vor debarca la Preveza. Toate forturile sunt distruse.

Atena 7 Apr.—(Intre Elassona şi Larissa) — **Grecii aŭ ocupat Menexe şi trei poziţii vecine. Menexe domină poziţiile de la Meluna de sus, cari se află în minele Turcilor.**

Atena, 7 Aprilie. -- *(Bătaia de la Grizovali). — Regimentul Mastrapa a fost silit să dea îndărăt, dar a fost susţinut de regimentul Dimopolo. In urmă ambele regimente aŭ reînoit atacurile contra Turcilor.*

Atena, 7 Aprilie. — *Prinţul moştenitor a plecat la Tîrnava. Turcii aŭ fost respinşi la trecătoarea Reveni, la Nord de Tîrnava. După această victorie Grecii aŭ înaintat pe pămîntul turcesc, patru chilometri pînă la Damasi.*

Paris 7 Aprilie. — (O versiune franceză). **E probabil ca Grecii vor lua Viglia, pe care o bombardează cu tărie.**

Soldaţii greci se bat foarte vitejeşte cu turcii, mai mult cu baioneta.

Caneea 7 Aprilie. — (Ştiri diverse). Puterile aŭ arborat steagurile lor pe insula Suda şi pe fortul Izzedin — asta ca să nu le poată lua generalul Vassos şi insurgenţii.

Paris 7 Aprilie. — *(Franţiea şi războiul).* **Consiliul de miniştri a hotărît ca Franţia să stea în absolută expectativă.**

SPECTACOLE

Grand Etablissement Hugo. Domnul Haimovici, directorul acestui Etablissement, redeschide în ziua de 13 Aprilie prima zi de paşte o serie de reprezentaţiuni în acest Etablissement de Variete cu artişti de primul rang. Intre altele va debuta d-ra **Carlota Cara** o stea artistică care a cules succesele cele mai mari în Paris.

CLUBURI ŞI SOCIETĂŢI

CLUBUL MUNCITORILOR DIN IAŞI

Toţi membrii clubului Social-Democrat şi ai cercului de propagandă «Lumea Nouă» din Iaşi sînt rugaţi cu insistenţă a se întruni Joi 10 Aprilie *orele 8 seara, în localul lor din str. Fătu No. 1, cînd se va proceda la alegerea delegaţilor pentru congres.*

Toţi membrii sunt rugaţi a se pune în curent cu cotisaţia pentru a putea lua parte la alegere.

PENTRU MEMBRII CORULUI din BUCURESCI

Toţi membrii corului sînt rugaţi, a veni Mercuri la orele 8 seara la Club, pentru a se face repetiţiea cîntecelor de 1-iu Maiŭ.

ELIAS BERNSTEIN

PRIMUL ATELIER DE STRUNGARIE

MARE DEPOSIT
de bile de fildeș cu lei 110 garnitură completă ori-ce număr asemenea și de cauciuc de Biliard pentru cluburi și cafenele. Table, Domino, Șahuri, Bile de popicărie și popice.

SPECIALITATE DE
Țigarete de Chihlibar, din Buzău și Ausrria[sic]-ce, Bastoane și diferite obiecte de galanterie. Execută ori-ce comandă și reparațiuni de Umbrele, Evantaliile de sidef, fildeș și baga. Umbrele de îmbrăcat, etc.

SERVICIUL PROMPT PREȚURI MODERATE
(fost Hanu Golescu) CALEA RAHOVEI, 5. (rînd cu bis. Domnița Bălașa)
NB Rog a se lua bine seama de firma: **LA ELEFANTUL**

Higiena dinților și a gurei

Medalie de aur, Viena 1893: Medalie de argin București 1893: Medalie de bronz, Paris 1883

Autorizat de consiliul de higienă și salubritate publică.

DENTALINA

Esență pentru gură și

Pulbere vegetală pentru dinți ale doctoruluĭ **S. KONYA**

Sînt două *dentifrise* recunoscute în țară și în streinătate ca cel maĭ bun pentru conservarea dinților, curățenieĭ si higieneĭ gureĭ dîndu-ĭ totodată un miros plăcut

Prețul: un flacon *Dentalină fr.* **2.50** *Pulbere de dinți, fr.* **2.**

Deposite: la Iașĭ la farmacia **Frații Konia**; la Bucureștĭ la farmacia *F. W. Zurner* și *F. Bruss* la drogueria *I. Ovessa* și la Parfumeria *Stella.*

Ferma din Slobozia-Galbenu (jud.-R.Sărat) a luĭ C. C. Dateulescu

A se adresa: ***Dateulescu R.-Sarat*** saŭ ***184 Victorieĭ Bucureștĭ***

SPECIALITATE DE CEREALE SI PLANTE F RAGERE

PENTRU SEMÎNȚA

Grîne de toamnă. — Secară uriașă de Schlavstedt. — Orzoaica Hanna pédigrée de Moravia.—Orzoaică «Păun».—Ovăsurĭ diferite.—etc.

Se recomandă următoarele semințe de semănat în primăvară:

Porumbul Alcsuter timpuriŭ. Cel maĭ greŭ, culorat și căutat pentru export, porumb foarte timpuriŭ. Rodnic.

Porumbul Portocaliŭ-italienesc. Cel maĭ rodnic porumb colorat și greŭ. Timpuriŭ.

Porumbul Dinte de cal galben-portocaliŭ. Foarte rodnic și rustic.

Porumbul Dinte de cal alb alb uriaș. Caragna. Resistă la secete, dar nu se coace de cît la cîmp. Cel maĭ productiv porumb din cîte există; excelent pentru hrana vitelor; necăutat însă pentru export.

Penicelaria spicata. Un păring uriaș din Africa căruĭ nu'ĭ pasă de secete și dă 2 coase pe an. Foarte bun nutreț pentru vite. Cresce cel puțin îndoit de inalt și spicos ca or-ce Mohor, Păring or Meiŭ.

Luzerna de Provence cu bobul mare. Extra-garantată fără cuscută (Tortel) și de cea maĭ extremă puritate.

Rădăcinĭ de Sparanghel de plantat din cele maĭ bune varietățĭ.

Vin garantat pur.

ALBERT ENGEL S-cesor

Casa de confiență

— FONDATĂ IN BUCUREȘTI IN ANUL 1853 —

Bucureștĭ, strada Carol I, 37

Recomandă onor. sale clientele cît și pt. publicului, bogatul săŭ asortiment de:

Lămpĭ de sistemele cele maĭ noĭ și solide. **Porțelanurĭ și cristalurĭ** franțuzeștĭ și de Bohemia. **Tacîmurĭ de alpaca** pentru masă. **Vase smălțuite** indigene și streine pentru bucătărie. Orĭ-ce objecte necesare pentru casă și bucătărie. **Paturĭ de fier** în tablii și vergele. Mobile de fier. Scaune de paie. Colivii pentru papagali și canari. Felinare și coroane pentru morminte.

Băĭ de zinc în toate dimensiunile si sistemele. **Dușurĭ** pentru casă. **Recitoare** sistematice pentru casă.

Petroliŭ indigen I-a calitate, decal. leĭ 3.50 și petrol regal leĭ 5 franco la domiciliŭ. Uleĭ de rapiță dubl rafinat.

Atelier pentru reparație și comenzĭ pentru or-ce art. de metal

Serviciŭ prompt și prețurĭ moderate se garantează

Nicĭ strada, nicĭ ferestele mari nu folosesc și nu daŭ avntagiile clienților și

MARFA BUNA ELEGANTA SI EFTINA

Vă rugăm dar de a vă convinge într'adevăr de principiŭ: **Bun, frumos și eftin, venind la magazinnul la**

LAMPA ELEGANTA

DIN

Calea moșilor, 35, colț cu str. Decebal

Unde vețĭ găsi un bogat asortiment de

Lămpĭ, Porțelanurĭ, Cristalurĭ, Argintărie, tacîmurĭ de masă, Serviciile elegante de masă, lavoir de dulceață de liquer în bronz, Paturĭ de fer, Scaune, Cărucioare de copiĭ, Sobe Chivete și orĭ-ce objecte de lux și menagiŭ.

Toate cu precĭurĭ avantagioase, serviciul prompt și conștiincios. Tot de odată vă atragem atențiunea asupra filialeĭ nostre din **Calea Grivițeĭ, 113.**

C. N. DIMITRIU & I. STEINHART

Strada Decebal No. 22 și Calea Moșilor No. 35

FILIALA CALEA GRIEITEI 119—Atelier str. Decebal 9

CE ESTE MAYPOLE ???

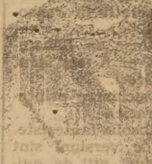
RATNER

SINGURILE CASE CONSTRUITE DIN

OȚEL CĂLIT **COMPUS PATENT** CONGREVE

NEGAURIBIL ȘI NESPARGIBIL

FURNISORII Bănceĭ Naționale a Romînieĭ

FURNISORII Direcțiuneĭ Telegrafelor și poștelor

ȘI A MAI MULTOR AUTORITATI DIN ȚARĂ

Acest oțel a fost încercat în arsenalul Flotileĭ din Galațĭ, și de maĭ mulțĭ indinerĭ mecanicĭ celebri, precum și de diferite usine din Englitera, a căror certificate le posedăm.—*Detaliurĭ, prețurĭ corente și certificate se trimit după cerere gratis gratis și franco.*

Representanțĭ și deposit general

I. DIMOVICH & Co.

Bucureștĭ, str. Doamneĭ 21 **Brăila, str. Regală, 62.**

ADEVARUL!

Neîntrecuta colecție Austriacă

care a stîrnit sensație în tótă lumea și constînd din 15 juvaerurĭ minunate

Numaĭ pentru 14 leĭ

Un ceas remontoir de buzunar, fason aur.

Regulat foarte bine (pe 36 de ceasurĭ) și cu cadrul nalt smălțat. Copertele sînt frumos cizelate din cel maĭ [illegible] *fason aur, care nu se poate deosib.* de aurul adevărat și nu'șĭ pierde nicĭ [illegible] lustrul de aur. Pentru mersul reg[illegible]at al acestuĭ ceas remontoir daŭ **gar[illegible]ție în scris pe treĭ anĭ**

1 lanț zale imit. de aur fin;	**1 Oglindă de buzunar** în cutie;
2 buc. butonĭ de cămașă imit. de aur;	**1 Ac pentru bluză,** fason aur, imit. de aur;
O broșă foarte frumoasă de damă.	**1 buton pentru guler patent;**
1 buc. butonĭ pentru plastron;	**1 ac de cravată** foarte fin;
1 cutie pentru ceasul de fason aur;	**2 buc. inele de aur imit.** cu semi-briliante și rubine.

Toate aceste 15 juvaerurĭ împreună cu ceasul de aur fason costă NUMAI 14 leĭ.

Se trimete cu ramburs franco în toată Romînia.

ALFRED FISCHER, Exporteur

Wien 1, Adlergasse, No. 12

OUĂ DE PASCE

De la cele maĭ eftine de **SAPUN** *și de* **LEMN** *pînă la cele maĭ elegante de* **MATAȘE** *și* **CRISTAL,** *recomandă*

„STELLA"

SAPUNARIE ȘI PARFUMARIE

CALEA VICTORIEI 94, vis-à-vis de

— PALATUL REGAL —

CEA MAI BUNA APA MINERALA PURGATIVA

este aceea de la:

BREAZU-Iași

premiată cu **Medălie de Aur** la Expoziția Cooperatorilor din București în 1894 și *recomandată cu preferință de d-nii medicĭ. Efect prompt și sigur.*

DOSAMICA, GUST PLACUT

Cerețĭ dar numaĭ Apă minerală de Breazu

care se găsește la toțĭ vînzătoriĭ de APE MINERALE din țară

MARE ASORTIMENT DE

PALARII ȘI BLANARII

PENTRU

BARBAȚI, BAEȚI și COPII

IN TOT-D'A-UNA

CORENTUL MODEI

LA PĂLĂRIA MODERNĂ

40, STRADA CAROL 1 HOTEL BUDIȘTEANU, 40

SE EFECTUEAZĂ

PROMPT ORI-CE COMANDE

IN ATELIERUL NOSTRU

Cu prețurile cele maĭ moderate

Pălăriile cump. în mag. meŭ se calca gratis

Toțĭ membrii clubuluĭ se vor bucura de o reducțiune de 10 la sută din prețul mărfurilor arătînd cartea de membru.

A apărut al 5-lea RESPUNS la MESAGIU al luĭ

V. G. MORȚUN

De vînzare la redacția „LUMEA NOUA" Prețul 10 banĭ

La administrația acestuĭ ziar se afla de vînzare hîrtie maculatura

---

LAZAR & BERGER

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI, vis-à-vis de Lib. Socec în curtea Bisericeĭ Zlătarĭ

MOBILE

ȘI COVOARE

VINZARE IN RATE.—PREȚURI FOARTE EFTINE

A apărut:

CASA RURALA

cuvîntare rostită în ședința Camereĭ de la 21 Februarie 1897, de

V. G. MORȚUN

Prețul 10 banĭ. Se afla de vînzare la redacția ziaruluĭ *Lumea Nouă*

„PATRIA"

SOCIETATE ROMÎNĂ DE ASIGURARE ȘI DE REASIGURARE

Capital social vărsat leĭ 1.000.000

Sediul societățeĭ: BUCUREȘTI, strda Smirdan, 15

Bransa asigurărilor asupra vieței

«PATRIA» *primește asigurări pentru caz de moarte și de viață, asigurărĭ mixte, asiguri de zestre cu scutire de plata premiilor în caz de moarte a părintelui, asigurărĭ mutuale de suprnviețuire cu capital garantat și cu 85 la sută din beneficiĭ*

Bransa asigurărilor contra Accidentelor

«PATRIA» *asigură contra urmărilor unuĭ accident cu despăgubire pentru caz de moarte, invaliditate permanentă saŭ trecătoare indemnizare zilnică, de asemenea primește:*

Asigurarea colectivă a lucrătorilor de stabilimente industriale

Prospecte și tarife se trimit la cerere gratis și franco.

Societatea este reprezintată prin agențĭ în localitățile maĭ însemnate din țară.

DIRECȚIUNEA

Noua Injecțiune

ANTIBLENORAGICA HOCIUNG

Recomandată de celebritățile medicale și aprobată de Onor. Consiliŭ Sanitar superior din Bucuresci

VINDECĂ BLENORAGIA (SCULAMENTUL)

noŭ și vechiŭ, în 5—6 zile, fără a întrebuința alte medicamente interne

PREȚUL UNUI FLACON LEI 3

Veritabile sînt numaĭ acelea carĭ vor purta pe sticlă și stampila farmacieĭ și droguerieĭ **BRUS**

Deposit general: **Drogueria Brus** Bulevardul Elisabeta, (Palatul Băilor Eforiei)

La Iașĭ se găsește în farmacia domnilor frațĭ **Konia**

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucuresci.